

Statens Erhvervelse af en Del af Vildmosen og af den Energi, hvormed Udvalget tager fat paa Kultiveringen af en Del deraf. Jeg skal tilføje, at naar Staten har ment at burde erhverve Hammelmose Mølle, fordi der frembød sig en gunstig Lejlighed, idet Dæmningen var brudt ned, saa har denne Erhvervelse navnlig Betydning netop for de tilstødende Arealer, mindre Betydning for det Areal, Staten selv har erhvervet. Overfor den ærede Ordfører Hr. Pinstrup, som udtalte Betænkkelighed ved, at Staten nu skulde afgive Arbejdet til andre, efter at den først selv havde begyndt derpaa, skal jeg sige, at dette er i alt Fald indtil videre ikke Meningen. Jeg haaber, at det, som Kommissionen her har udrettet, kun er en Begyndelse, men ganske vist en meget lovende Begyndelse.

Det ærede Medlem Hr. Olufson var dernæst inde paa en Omtale af Domænegårdene i Sønderjylland og deres Betydning for Udstykningen. Spørgsmaalet om disse Domænegårdes Anvendelse, efter at Staten har erhvervet dem, frembyder sig ganske naturligt og maa selvfølgelig have sin Løsning. Jeg antager ikke, at ret mange vil ønske, at Staten skulde fortsætte med at eje og drive disse Gaarde som Landbrug, og det vil da være rigtigst, at Staten afhænder dem, efterhaanden som de forskellige Forpagtningskontrakter udløber, som Staten jo ved Overtagelsen er nødt til at respektere. Det forekommer mig da ogsaa, at det vilde være i høj Grad rimeligt, om disse Domæneguarde i Sønderjylland benyttes paa en saadan Maade, at de for Sønderjyllands Vedkommende kan blive det, som Len og Stamhuse nu bliver for den øvrige Del af Landet. Imidlertid er Forholdet det, at disse Gaarde ikke er anvendelige og ikke vil kunne være anvendelige for Udstykning, før Forpagtningen udløber. Men efter en foreløbig Undersøgelse, der er foretaget af den midlertidige Domæneforvaltning under Ledelse af det ærede Medlem af dette Ting Hr. Refshauge, vil der dog allerede i 1922 og 1923 blive ikke saa faa Gaarde forpagtningsledige. Derimod tror jeg efter den foreløbige Opførelse, jeg har modtaget, men som jeg desværre ikke har ved Haanden, saa at jeg kan give nærmere Oplysninger, at der i 1924 og 1925 kun bliver et Par enkelte Gaarde. Men i Løbet af meget kort Tid bliver meget betydelige Arealer ledige der, og det Spørgsmaal melder sig da til Overvejelse, paa hvilken Maade man bedst udnytter disse Ejendomme. Det forekommer mig, at det med de nuværende Byggevanskeligheder og de meget høje Bygningsomkostninger ganske

sikkert vilde være en uheldig Fremgangsmaade, om man aldeles principfast vilde følge den Fremgangsmaade at udstykke til Bunds, idet man derved kasserer de betydelige Værdier, der er anbragte i Bygningerne, og for mange af disse Gaardes Vedkommende er det meget gode Bygninger, det drejer sig om. Derfor vil det sikkert vær rigtigst, at der foretages en Udstykning i alle de Tilfælde, hvor det findes naturligt, saaledes at der bliver en Hovedparcel tilbage; der vil alligevel være betydelige Arealer til Raadighed. Det kan imidlertid ogsaa meget vel tænkes, saa vidt jeg har bragt i Erfaring i alt Fald, at Bygningerne paa enkelte Ejendomme er meget daarlige, og saadanne Ejendomme egner sig udmærket til fuldstændig Udstykning, navnlig forsaaavidt de er beliggende ved Landevejen, eller i øvrigt Jordens Beskaffenhed opfordrer dertil. Men hele dette Spørgsmaal haaber jeg ved en senere Lejlighed, men i Løbet af denne Samling, at kunne faa Lejlighed til at drøfte med det høje Ting, idet det er min Hensigt, saa snart disse foreløbige Undersøgelser er tilendbragte, at fremsætte Lovforslag dels om selve Domæneforvaltningen, der i Øjeblikket kun er af rent midlertidig Beskaffenhed, men ogsaa om den Fremgangsmaade, der bør anvendes ved Bedømmelsen af de enkelte Domæners Anvendelighed i Udstykningsøjemed, og om den Fremgangsmaade, der bør følges i hvert enkelt givet Tilfælde.

Endvidere skal jeg overfor det ærede Medlem Hr. Olufson, der spurgte, om jeg i Løbet af kort Tid agtede at forelægge en fjerde Jordlov, svare, at jeg agter i Løbet af meget kort Tid her i Tinget at fremsætte et Forslag om dette overordentlig vigtige Spørgsmaal, saa at der ad Lovgivningens Vej kan blive truffet Bestemmelser med det Formaal for Øje at skabe et Supplement til Loven om Len og Stamhuse og Udstykning i de Egne, som ikke nyder godt og ikke kan nyde godt af disse Love.

Endelig skal jeg overfor det ærede Medlem Hr. Rode, der var inde paa en Omtale af de Spørgsmaal, der har været Genstand for Samraad med Finansudvalget, sige, at det er jo rigtigst, forsaaavidt Finansudvalget har ønsket en Oversigt over de finansielle Resultater dels af Kornordningen for indeværende Aar og dels af Sukkerordningen, at de Oplysninger, der i saa Henseende er fremlagte, er ufuldstændige. Jeg har paa den af Finansudvalget givne Foranledning henvendt mig til de Administrationer, som har med de paagældende Sager at gøre, og har i den Anledning netop nu modtaget deres Svar, og jeg vil paa Grundlag deraf